

Луцький район
Луцька міська територіальна громада

Департамент освіти Луцької міської ради
Центр професійного розвитку
педагогічних працівників
Луцької міської ради

Комунальний заклад загальної середньої освіти
«Луцький ліцей №3 Луцької міської ради Волинської області»

Розвиваємо екологічний світогляд в концепції НУШ

Методичні рекомендації

Кирилова Тетяна Володимирівна

Луцьк – 2022

УДК 574

К - 43

Кирилова Тетяна Володимирівна, вихователь групи продовженого дня
КЗ ЗСО «Луцький ліцей №3 Луцької міської ради Волинської області»

В методичній рекомендації висвітлені основні методи екологічного виховання здобувачів освіти. Адже екологічна ситуація загострюється і потребує швидкої перебудови мислення учнів, формування екологічної свідомості та екологічної культури.

Матеріали рекомендовані для практичного використання вчителям початкових класів та вихователям груп продовженого дня.

Рецензенти:

Дусь Н. В. – вчитель-методист, вчитель вищої категорії, учитель початкових класів КЗ ЗСО «Луцький ліцей №3 Луцької міської ради Волинської області».

Лук'янчук М. В. – кандидат педагогічних наук, викладач іноземних мов КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

*Розглянуто та схвалено методичною радою
КЗ ЗСО «Луцький ліцей № 3
Луцької міської ради Волинської області»
(Протокол №3 від 29.12.2021)*

Зміст

Вступ.....	4
Розділ I. Поетична веселка.....	12
Розділ II. Підписи – заклики до малюнків.....	21
Розділ III. Виховні заходи.....	32
1. «Бережи природу».....	32
2. «Збережімо землю – наш спільний дім».....	41
3. «Знай, люби і бережи».....	53
Розділ IV. Запитання та загадки.....	58
Розділ V. Прогулянки.....	62
1. «Спостереження за явищами природи».....	62
2. «Прогулянка – фантазія «Чарівні хмаринки»».....	64
3. Прогулянка – милування «Перші весняні квіти».....	70
4. Прогулянка – фантазія «Зима – чарівниця».....	77
5. Прогулянка зимовими алеями «Розвішування годівниць».....	80
Список використаної літератури	90

« Любов до природи слід виховувати з раннього дитинства. Діти, що не вміють ще ходити, треба частіше виносити на свіже повітря, щоб вони могли бачити рідне небо, дерева, квіти, різних тварин. Все це залишається в дитячій душі, осяяне почуттям радості і покладе основи любові до рідної природи.»

Григорій Ващенко.

Невиможно прекрасна наша земля. І скільки б ми не милувалися її краєвидами, завжди відкриваємо щось нове, а душа сповнюється, збагачується і красою, і добром, за що маємо бути вдячні матері своїй – Природі. «Природа – мати, будь же сином, а не естетом», - написав великий український поет Максим Рильський. Бути естетом, на думку поета, - означає не лише милуватись красою природи, а бути сином – значить і піклуватись про неї, і берегти, і примножувати її красу.

«Краса природи, - писав В. Сухомлинський, - це могутнє джерело енергії думки, це поштовх, що пробуджує і ліниву, і сонну, і енергійну думку. Перед лицем краси я бачу кожную дитину такою, якою вона є насправді, під впливом краси вона стає такою, якою повинна бути». Краса не сумісна з недбальством. На превеликий жаль, у наш час, коли, здається, всі грамотні, всі від малого до старого розуміють, що таке екологія, чи не на кожному кроці бачимо сліди недбальства, бездумності, варварства. У найчарівніших куточках природи можна побачити купу сміття, понівечені кущі, витолочені квіти, зрубані дерева. Бездумно нищити зелене багатство – це те саме, що рубати гілку, на якій сидиш.

Цілі екологічного виховання:

- Виховання любові, чуйності, доброзичливого ставлення до об'єктів природи;
- Виховання потреби у спілкуванні з природою, уміння спостерігати й відчувати її красу й гармонію;
- Розвиток інтересу, прагнення до пізнання природи;
- Виховання культури поведінки, відповідальності за свої вчинки у природі;
- Формування здатності та вмінь піклуватися про природні об'єкти та своє здоров'я;
- Екологічно спрямована діяльність.

Головними завданнями екологічної освіти сучасної школи можна вважати:

- Засвоєння наукових знань про взаємозв'язок природи, суспільства і людської діяльності;
- Розуміння багатогранної цінності природи для суспільства в цілому і кожної людини зокрема;
- Оволодіння нормами правильної поведінки в природному середовищі;
- Розвиток потреби спілкування з природою;
- Активізація діяльності щодо охорони й поліпшення навколишнього середовища.

Екологічне виховання передбачає розкриття сутності світу природи середовища перебування людини, яка повинна бути зацікавлена у збереженні цілісності, чистоти, гармонії в природі. Це

передбачає уміння осмислювати екологічні явища, робити висновки про стан природи, розумно взаємодіяти з нею. Естетична краса природи сприяє формуванню моральних почуттів обов'язку і відповідальності за її збереження, спонукає до природоохоронної діяльності. Здійснюється вона на всіх етапах навчання в школі, кожному з яких, з огляду на вікові особливості школярів, властиві певна мета, завдання, методика.

В екологічному вихованні особливого значення набувають предмети природничо – географічного циклу. Біологія і географія розкривають дітям світ рослин, тварин, середовище, що їх оточує. Фізика і хімія формують комплекс політехнічних знань, наукові засади і принципи сучасного виробництва. Історія, правознавство показують неприпустимість варварського ставлення до природи. Предмети естетичного циклу розкривають естетичну сутність природи, її неповторну красу, вплив на людину. Важливу роль у формуванні екологічної свідомості відіграє залучення учнів до природоохоронної діяльності (шкільні лісництва, садівництво, робота в мисливських господарствах та ін.), робота санітарних загонів захисту довкілля (виявляють ступінь забруднення повітря, води, зон відпочинку), загонів для боротьби з бракон'єрами (діють при лісництвах і рибгоспах), груп швидкої допомоги звірам і птахам у зимовий період. З природоохоронною роботою пов'язана туристично – краєзнавча робота, спрямована на прищеплення навичок правильної поведінки в місцях відпочинку, в лісах, на річках.

У формуванні екологічної свідомості відповідальна роль належить початковій школі, яка є однією з перших ланок становлення людини - громадянина. Основні риси характеру особистості формуються у

ранньому дитинстві, і спілкування з природою має у вихованні дитини першорядне значення. Для успішного екологічного виховання молодших школярів необхідно вичленити екологічний потенціал кожного предмета. Основну роль при цьому слід відвести природознавству, під час вивчення якого необхідно закласти наукову основу природоохоронної діяльності дітей.

Навчити дітей бачити взаємозв'язок між рослинами і тваринами, розуміти, як людина впливає на їхнє життя. Формувати у дітей уміння бачити красу у всьому живому, незалежно від того, чи то людина, рослина, тварина. Розуміння істини, що в природі не буває корисних і шкідливих тварин, натомість вони пов'язані одне з одним, вони потрібні одне одному, а отже корисні. Розвивати у дітей почуття: небайдужості, вміння відчувати себе на місці квітки, рослини тощо. Навчити любити і охороняти природу не на словах, а допомагаючи квітам, деревам, тваринам, птахам, усьому живому. Збудити у дітей емоційний відгук на різноманітні явища природи, зародити в них бажання милуватися і насолоджуватися нею і висловлювати свої почуття засобами художнього слова. Серед актуальних завдань, які розв'язує сьогодні наш навчальний заклад, чільне місце належить екологічному вихованню. І моє основне завдання як вихователя щодо екологічного виховання моїх вихованців полягає в тому, щоб навчити їх розуміти і любити природу; прищепити дітям відчуття різноманітності форм, фарб, звуків у природі, прищепити потребу не лише милуватися, а й пізнавати, спостерігати і, працюючи в її скарбницях, заглиблюватись у таємниці, розкривати явища. В екологічному вихованні особливе місце посідають радісні емоції, відчуття волі на лоні природи, задоволення властивої дитині

активності у взаємодії з навколишнім середовищем, можливість самовираження через конкретні дії дослідницького змісту. Природа при цьому повинна відкритись перед дитиною не лише як нероздільне ціле, жива лабораторія, де можна спостерігати і вивчати життя її мешканців, а й як школа, в якій можна успішно оволодіти елементарними правилами поведінки, навичками розумного використання природи, примноження і охорони її багатств.

Дуже активною формою організації екологічного виховання учнів 1 – 4 класів є екскурсії, походи, експедиції, вони є не тільки заходами відпочинку, а мають глибоку й серйозну навчально – виховну природоохоронну спрямованість, містять ряд завдань з екології, що сприяють розвитку творчих здібностей дітей.

Під час яких у них формуються позитивні установлення, навички спостережливості, орієнтації у позитивних і негативних явищах в природному середовищі, емоційно-естетичного сприйняття відповідальності за її стан. Екологічне виховання молодших школярів має неодмінно поєднуватись з екологічною освітою. А його з успіхом можна здійснювати в такій формі навчання як ігровій.

Найповніше потребам розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку відповідають пізнавальні ігри. Головна їх особливість полягає в тому, що пізнавальні задачі приховані. Граючись, дитина не думає вчитись, навчання тут відбувається саме собою. Захоплюють дітей ігри з картинками, загадками про рослини і тварини, ігри – вікторини.

Свідоме й бережливе ставлення до природи маємо формувати з дитинства у сім'ї та школі, за умови активного формування екологічної культури та накопичення систематичних знань у цій

галузі. Екологічне навчання і виховання – це психолого – педагогічний процес, спрямований на формування у людини знань наукових основ природокористування, необхідних переконань і практичних навичок, певної орієнтації та активної життєвої позиції в галузі охорони, збереження і примноження природних ресурсів.

Активність дитячого розуму, його спостережливість та допитливість, прагнення до творчості – це те, що має враховувати педагог, виховуючи бережливе ставлення дитини до природи, почуття співпереживання до своїх менших друзів. Звідси стає очевидним, що екологічне виховання неодмінно вимагає від вихователя систематичності та послідовності в роботі, вміння підібрати найефективніші форми пізнання природи та методи засвоєння дітьми інформації про неї, сформуванню переконання у тому, що в природі немає жодного об'єкта тільки корисного або тільки шкідливого. Все в природі взаємопов'язане і має велике значення для існування людини і життя загалом; для удосконалення навчально – виховного процесу доцільно використовувати класичні та нетрадиційні форми, методи, прийоми роботи; це допоможе дітям з'ясувати, усвідомлювати причинно – наслідкові зв'язки у природі; щоб сформуванню вміння дітей бачити, відчувати, розуміти красу навколишнього світу та мати естетичну насолоду від спілкування з ним, важливо щоденно використовувати як приклад, ставлення до природи дорослих людей; завдання екологічного виховання можна вирішувати під час різних видів дитячої діяльності, з набуттям індивідуального досвіду активізуються пізнавальні, естетичні, морально – ціннісні мотиви, які й спрямовують поведінку дітей у природному довкіллі.

Ми використовуємо багато форм та методів роботи, щоб дати дітям екологічні знання всіх видів: дидактичні ігри, вправи; екскурсії, спостереження; проблемні ситуації, мовні логічні завдання; праця в природі, дослідження; конкурси, вікторини; література, народний фольклор. Таким чином, всі ці засоби навчання та виховання школярів у своїй сукупності дають їм можливість не тільки отримати знання, закласти фундамент духовності, а й зрозуміти перші поняття: «екологічна свідомість», «екологічна культура» - зрозуміти її сутність. А формуються ці поняття протягом всього життя. Природа формує людину, ставить її на вищий щабель розвитку, вчить людину бути Людиною. А від людини залежить стан екології, природного багатства, збереження природи від стихійного і безконтрольного використання.

Сучасна екологічна ситуація в світі та Україні зокрема загострюється з кожним днем. Забруднення атмосфери шкідливими викидами, тисячі тон сміття, знищення цілих екосистем через вирубування лісів, розорювання, будівництво, шкідлива радіація та випромінювання – далеко не повний перелік тих техногенних факторів, які негативно впливають на екологію. Недарма екологічне виховання визнане одним із найважливіших пріоритетів ЮНЕСКО, Національної доктрини розвитку освіти України XXI століття, інших основоположних документах світового та національного рівня.

Охорона природи – обов'язок кожної людини. Успіх залежить, перш за все, від усвідомлення важливості завдання, від переконаності, вміння і звички постійно, на кожному кроці оберігати рідну природу, лікувати ті рани, які вже нанесено і не допускати нових. Адже людству загрожує загибель найближчими

десятиліттями, якщо воно терміново не змінить стилю своєї діяльності й існування, не переоцінить життєвих цінностей.

Людству потрібні нова філософія життя, висока екологічна культура й свідомість. Людина зобов'язана вклонитися своїй дарительці Природі.

«Пам'ятай зеленого коника біля твоїх ніг,
Пам'ятай тихий вітер, що між трави пробіг,
Не забудь приголубить у лузі ромашку,
Посадити деревце – це для тебе не важко.
Пожалій джерельце, не засмічуй колодязь.
Це ж для тебе усе, це твій дім, це – природа.»

Поетична веселка

Двоколірний вірш

Коли де - небудь квітку бачу:
«Зірви!» - кричить мені, аж плаче.
Повз деревце іду зелене:
«Зламай!» - схиляється до мене.
В гніздечку пташку стріну в гаї:
«Прожени!» - мерщій мене благає.
«Забий!» - з болота жаба просить.
«Замуч!» - цвіркун сюркоче в просі...
Е ні, негарний вірш такий,
Хай ліпше буде – навпаки!

Коли де бачу квіти очі:
«Люби!» - вона мені шепоче.
Повз деревце іду зелене:
«Привіт!» - схиляється до мене.
В гніздечку пташку стріну в гаї,
Питає пташка: «Як ся маєш?»
«Спочинь!» - з болота жаба просить.
«Всміхнись!» - цвіркун сюркоче в просі.
Який же світ кругом чудовий!

Додому йду в добрі й любові.

С.Павленко

Екологія

Вечір згасає, тумани на полі,
Сонечко спить і уже не встає.
Ми ображаємо, люди, до болю
Все що нам Мати – природа дає.
В небі зростають озонові діри,
Сохнуть річки, вигоряють ліса,

Сміття і бруду не знаємо міри,
Де вже й поділась ця краса?
Я закликаю вас браття і сестри
Землю свою берегти, цінувати.
Гідність людини скрізь роки пронести
І екологію врятувати.

О. Преснякова

Наш дивний світ такий, як казка,
Он в небі хмаронька пливе.
Тож бережи його, будь ласка,
Все в ньому гарне і живе.

Он квітка полум'ям палає, яскраве сонечко блищить.
Чарівна пташечка співає,
Все в дивоцвіт прийшло, щоб жить.

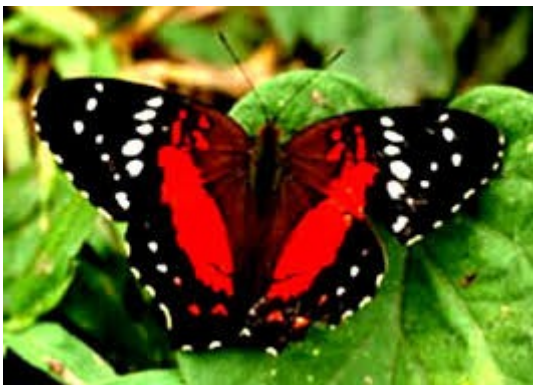
Любий друже! Я благаю –
Природу вмій любити,
Не смій ніколи і нізащо
Їй шкоду спричинити!
Даремно квіточку не рви,
Пташині спокій дай,
Усе, що є навколо тебе,
Люби й оберігай!

Смачного синички

Пухнастим килимом зима
Усе подвір'я вкрила.
Пташки сумуючи сидять,
Померзли зголодніли.
Відніс я сала, хлібних крихт
Пташкам у годівничку.
Тепер з вікна дивлюсь на них.
Смачного вам, синички!

Л. Бутрім

Давай будемо природу берегти!

Я метелика не скривджу, хай летить.
І ялинку не зрубаю, хай стоїть.

Не затопчу мурашинку, хай повзе.
Не зламаю з дуба гілку, хай росте.
Не впущу сміття у річку, хай бурлить.
Із гнізда яйце не скину, хай летить.
В джерело не пущу камінь, нехай б'є.
В полі жито не столочу – це святе.
Верби посаджу в долині, хай шумлять.
Зерен птахам кину взимку, хай їдять.
Покормлю приблуду – кішку. А як ти?
Давайте будемо природу берегти!

Є на світі рослин так багато,
Їх Земля віддає не дарма.
Бо лікують людей дуже радо,
Й кращих ліків на світі нема.
Пропонують здоров'я нам чудо,
Манять нас походить по росі,
Їх відшуковують люди усюди,
Ці цілющі скарби на Землі.
Первоцвіт і барвінок, калина,
Звіробій і любисток, і хміль,

Кропива і кульбаба, й ліщина
Поглядають на нас звідусіль.
Жовтим оком моргає ромашка,
І волошка синіє в росі.
І конвалії крихітні чашки –
Пропонують нам ліки усі.

Пташеня

З пташеням маленьким
Трапилась біда.
Як піднявся вітер –
Випало з гнізда
З кошиком Андрійко
По щавель ішов,
Пташеня сіреньке
У траві знайшов.
У Андрійка очі
Блиснули від сліз.
Взяв його тихенько,
До гнізда поліз.
Пташеня зраділо –
Кінчилась біда:

Із руки стрибнуло
До свого гнізда.

Д. Мегелик

Я з метеликом дружу
В зеленому лузі.
Не боїться він мене,
Сіда на картузик.
Лиш прийду я на лужок,
Здалеку радіє,
Мов ромашка у траві,
Крильцями біліє.

В. Басюк

Засторога

Ремези сплели в гіллі

Рукавичку – хату...
Скоро – скоро вже малі
Будуть пташенята!
Не скрадайтеся ніхто –
Навіть і скраєчку...
Птахи кидають гніздо,
Як торкнеш яєчка!

В. Коломієць

Легенда

Чи це бувальщина, чи просто небилиця,
Та, кажуть люди, грізна блискавиця
У камінь влучила одного разу
І джерело з'явилося одразу.
Вода у ньому радісно забилаь,
Під сонячним промінням заіскрилась.
Змарнілий степ миттєво напоїла,
Рослини дивовижні оживила...
Почали помічати дивні речі –
Вода не замерзає в холоднечі.
Завжди клекоче тепле джерело
Морозам лютим і вітрам на зло.
Розповідають, джерело чарівне, -

Життя дарує, ось тому і цінне...
Джерельце незвичне відшукали,
Води із нього вам усім набрали.
В житті хто хоче стійкості навчиться,
Нап'ється хай джерельної водиці.
А хоче бути сильним, наче криця,
Скуштує хай цілющої водиці.
Хто хоче мати гарне й біле личко,
Гаряче серце в того буде битись
Хвороби одійдуть і лихоліття,
А молодість прийде та довголіття.
Отож, не думайте і довго не чекайте,
Водичку – чарівничку випивайте!

О. Іванова.

Підписи – заклики до малюнків

Нехай птахи голосно співають
У небі сонячним, прозоро – променистим.
Нехай ніщо погане не турбує –
Щасливого життя їх не руйнує.

Не полохай звірів, не полохай птахів!
Бережи мурашники, бережи мурахів!
Бережи дерева, квіти, трави, води
Зробиш добру справу для свого народу.

Не кидайсь камінням в гнізда
Схаменись, не пізно
Не топчи гриби ногами
І не бався з їжаками.

Ми всі - господарі природи.
Тож збережемо її вроду.

Дерево в садочку не ламай! Песика малого не тягай!
Зайчика у сховку не лякай! Пташечок з гніздечка не зганяй!
Квіточки з корінчиком не зривай! На грибочки ніжками не ставай!
Подивись навколо – все твоє. І радій, що все оце в тебе є!

Ріки, джерела, струмки бережи! Може не стати на світі води!
Будеш безжально воду бруднити, сітями рибу ловити, травити,
Будеш у річку бруд виливати, Можеш усе навкруги зруйнувати!

Гляньте, ми маленькі квітки. Не губіть нас дітки!

Оберемками не рвіть і додому не несіть.

Ще не раз ми тут зростемо,

Людям радість принесемо.

В лісі вогнищ не пали! Запалив то погаси!

Плачуть, просять деревцята:

-Пожалійте нас, малята!

Що ж, людино, ти зробила? Нащо вогнище палила?

В небо чорний дим пустила – все довкілля забруднила!

І зростає, як мара, вже озонова діра...

Ти життя в нас відбираєш, мирно жити заважаєш!

Зупинися! Схаменись! І за розум вже берись!

Ліс - не місце для гри і забави! Він – багатство велике держави.

Всі дерева і ягоди, й трави, тут зросли для корисної справи.

Кожен кущ збережіть ви, малята, де росточок пробився малий,

Може вирости дуб в три обхвати, березняк чи малинник густий.

Сонце плаче, аж не бачить Землю стомлену, змарнілу.

Темна хмара з пилу й диму небо синє оповила.

Гидкий сморід всюди плине... А чи гарна це картина?

Стань, подумай, схаменися! Рятувать мерщій берися

Нашу матінку – природу, її дивну чудо – вроду.

Лебедя милого не чіпай, краще його підгодуй, зберігай!
Кицю маленьку не муч, не ганяй, дай їй поїсти, не ображай!

Йдіть уважно під ноги дивіться! Травам і квітам ніжно всміхніться.
Несіть їм радість у кожній долонці разом з промінням веселого сонця.

Якщо в ліс прийшов ти – не кричи,
Трави, гриби, квітоньки не топчи;

Їх з корінням жадібно не зривай!

На деревах гілочки не ламай.

І гніздечка не руйнуйте;

Пташеняток не турбуйте!

Стурбовані рибки на дні океану;

А що, коли їх незабаром не стане?

Бо нафтова плівка скрізь розіллється,

І їхнє життя одразу урветься.

Думай, людино, що робиш, що дієш!

Надіємось щиро, що думать умієш.

Усі народилися в світі, щоб жити,

Співати, навчатись, трудитись, любити.

Тварини й рослини такі ж, як і ти,

Вони вимагають тепла, доброти.

Зумій від напасті їх захистити,

Щоб вільно було всім зростати і жити.

Квіти, діти, бережіть! З корінцями їх не рвіть!

Нехай птахи линуть у небі, ображати їх не треба.

Ми – малі грибочки, ростемо рядочком.

Не пошкодь грибнички, - виростуть лисички,

Білий гриб – боровик красуватися він звик...

Нас усіх зрізай ножем. Ми тебе не підведем!

Не сміти у лісі, не сміти у гаю,

Будь обачним, друже, я тебе благаю!
Не пали багаття і не псуй деревця.
Ти не край бездумно ножем їхнє серце.
Природа рідна – наша втіха,
Нехай не знає вона лиха!
В лісі, друже, не пустуй, не кричи, не галасуй!
Спокій звірів поважай, птахів теж не ображай!
Ви милуйтеся квітами, їх шануйте і любіть!
Не зривайте з корінцями, оберемків не беріть!
Деревця й кущі шануйте, не ламайте їх, не псуйте,
Доглядайте їх, ростіть, поливайте і любіть!

Любимо ми сонце тепле, золоте;
Дерево крислате, що в гаю росте;
Кущики калини та рясну вербу;
І грибочки, й квіти, білочку прудку.

Любимо ми небо чисте, голубе;
Любимо ми річечку, що кудись пливе;
Любимо ми пташечку, що в гнізді сидить,
Весело співає, пташенят ростить.
Любимо природу – матір над усе!
Так давайте будемо берегти все це!
Ми й природа – одна сім'я.

Сміттям ріки не брудни! В них водичку не мути!
Русла річок розчищай, жити їм допомагай!
Як приємно залюбки нам дивитись, дітлахи,
Що природа оживає, веселіє і співає.
Будем ми її любити, поважати, боронити.

Збережи мурашку і на гілці пташку,
Деревце, травинку, квітку і стеблинку!

Поламали, потроцили і у горі залишили...

Я ж могутній дуб криластий – пташенят навчав літати

Білочкам будинком був, і про свинок не забув:

Жолуді їм постачав. В листі їжачка приспав...

То за що «двоногі звіри» мене скривдити схотіли?

Виховні заходи

«Бережи природу»

Цілі: розширити поняття дітей про довкілля і прищеплювати бажання бути турботливим господарем. Виховувати любов до природи, інтерес до її охорони та вивчення.

Учитель: виховний захід я хочу розпочати такими рядками з вірша.

Нам без природи не прожити

Це сонце й небо голубе.

Вода, земля, повітря, квітки –

Все що оточує тебе.

Дерева, луг ,ріка глибока,

Мале джерельце і струмок.
Низовина й гора висока –
Це все довкілля, мій дружек!
Сади й хати, міста і села,
Звір, пташка і жучки малі.
Всі звуки й пісенька весела
І люди, що на цій землі.
Це все довкілля, це природа.

Частинки й ми її малі.
Потрібне нам життя і свобода,
Щоб віки прожити на Землі.
Є у космосі зорі великі й малі,
Є холодні й гарячі планети
Я- людина! Живу на казковій Землі.
І пізнати всі мрію секрети
З чого зроблена наша планета жива?
Таємниці я хочу відкрити.
І чому є повітря, вода і трава –
Всі умови для того, щоб жити

Учениця: Є лиш одна планета-сад

У всьому Космосі холоднім
Це тільки ліси шумлять,
Для птахів підставляючи долоні,
Це тільки тут повзе мурашка
По довгій стежечці листка.
Це тільки тут гойда ромашка
Роси краплинку в пелюстках.
І більш нема ніде на світі
Такого волохатого джмеля...
Така планета в Космосі єдина.
І її ім'я – ЗЕМЛЯ!

Ми з вами пригадаємо вивчений матеріал і розгадаємо кросворд та визначимо ключове слово.

(Виходить дівчинка в костюмі Природи)

Природа:

Вітаю вас! Я – матінка Природа. Річки, озера, риби, ліси, лани квіти, тварини, птахи – усі мої діти. Я турбуюся про них, захищаю від усього лихого. Усе, що людині потрібно для життя, вона отримує від мене. Ви дихаєте моїм повітрям. П’єте мою воду. З надр землі добуваєте корисні копалини. Проте своєю діяльністю людина завдає мені шкоди. Не всі природні ресурси можливо відновити. Екологічна криза спричинила загибель сотень малих річок. Забруднено Чорне і Азовське моря. Перетворилися на брудні відстійні водосховища, ставки і озера. Задихаються від промислових забруднень міста..., виснажують орні землі. Як доленосний меч нависла над Україною Чорнобильська біда.

(Опускає голову, притулює, руки до серця)

Ой тяжко, тяжко, діточки мої.

Болить, болить серденько в мене.

Не тільки за ліси, поля і води,

За птахів, риб і звірів,

Але найбільш болить серденько

За рід людський, який не хоче зрозуміти

Мій біль. Природи діти, ви прийшли сюди

На що жалітись і про що просити?

З якої виручати вас біти?

(Виходять діти в костюмах звірів, риб, квітів, дерев).

Звірі: А ми звірі лісові,
Маєм шуби хутряні.
Маєм роги, маєм лапи.
Ти, природо, для нас мати.
Люди сміттям закидають.
Де нам дітися? Як нам жити?
Як людей порядку вчити?

Риби: Ми річкові й озерні риби.
Ніколи ми сюди не йшли би.
Та дно озерне сміттям вкрите,
Не можемо так більше жити.

Всю воду в річці забруднили:
Відходів в річку напустили,

І хімії в воді без міри!

Ми ледве-ледве не зомліли,

Ми риби нещасливі, так жити нам несила.

О люди схаменіться,

За розум уже візьміться.

Квіти: І ми сюди прийшли – рослини

Потрібні дуже ми людині.

Та люди нас нищать. Не дбають

З корінням з землі виривають.

Ми лікарські, добрі рослини,

Приносимо користь людині.

Без потреби нас не зривайте,

Бо мало нас, пам'ятайте.

Просимо не забувати:

З корінням не можна рвати.

Стане сумно у білому світі,

Як знищите трави і квіти.

Дерева: А ми – дерева. З лісу, з саду.

І нас не раз біда стрічає.

Прийшли до тебе на пораду:

Провчи людину, хай нас не ламає.

Берізка: У березневий день мене зрубали.

А я ж, немов лебідонька, стояла.
Стан обвивали шовковисті коси.
Була всім мила в спеку і в морози.
У березневий день мене зрубали.
Від болю затремтіла, застогнала,
Мов скошена, упала при дорозі,
Весняним соком пролилися сльози.
Той сік цілющий, але я вже мертва.
Рука не заніміла, не затерпла.
Яке жорстоке серце треба мати,
Щоби мене, живу, зрубати!
Весна ішла – життя всім дарувала.
Лиш не мені, боя вмирала..
Джерело: Я дзюрчала так дзвінко!
Я дзеркальцем срібним блищало.
В мені відбивалися хмаринки.
Я всіх, хто хотів, напивало.
Та трактор проїхав крізь мене,
Замулилось я і померло.
О, хто порятує джерельце?
У кого добрим є серце?

Ластівка: Як я боюсь втратить пташенят!

Та й за своє життя боюсь.
Як гляне у гніздо якийсь хлопчак –
То більше вже туди не повернуся.

Яечка захолонуть. І ніколи
Не вилупяться пташенята з них.
О, люди! Будьте милосердні до природи.
Природу зневажати – гріх!

Метелик: Дерево, метелик , квітка, птиця
Самі не можуть захиститися.
Якщо будуть знищені вони –
На планеті ви залишитесь одні.

Бджілка: Не ламай берізку, не топчи травичку.
Глянь, яка весела пташка у гніздечку.
Все це неповторне! Береги все треба!
Це все людині! Це усе - для тебе!
(Звучить пісня про Землю).

Учні: Кожна зламна гілка, кожний пійманий метелик, кожна зірвана
квітка – це велика рана, нанесена природі. Нас, людей, багато. Якщо
кожен з нас нанесе хоча б невелику рану – що стане з природою?

Невже майбутньому на світі
Не буде різнобарвних квітів?
Конвалія, фіалка ніжна,
І вісник березня - підсніжник?
Невже ми більше не побачим,
Як сон-трава рососою плаче?
Троянда пишна - квітка мрії,
Жар-цвітом землю не зігріє?
Народилися все, щоб рости і цвісти:

І дерева, й тварини, і квіти.
Треба людям любити свій край, берегти.
Все приходить на землю, щоб жити.

Берегти природу треба
І любити. Землю й небо,
Кожен кущик, кожна квітку,
Взимку – сніг, а сонце – влітку.

Дощ – святковий водограй,
І зелений пишний гай,
Ліс і луки, синю річку,
Кожну пташку невеличку.
Цю веселочку барвисту,
Це калинове намисто.
Україну – рідний край
Бережи, люби а знай.

Гра « так чи ні»

Зіграти хочеться мені
Із вами друзі в «Так» чи «Ні»
Я вам питання задаю
Готуйте відповідь свою.
Відповідай як мастак
Єдиним словом «Ні» чи «Так»

1. Насаджувати дерева.
2. Ламати гілки дерев.

3. Забруднювати річки озера.
4. Руйнувати пташині гнізда.
5. Виривати квіти з корінням.
6. Обсаджувати береги водойм вербами.
7. Руйнувати мурашники.
8. Торкатися пташиних яєць.
9. Розводити багаття тільки в дозволених місцях.
10. Не галасувати в лісі.
11. Усе що приніс з собою – забори

Посадить кожен деревце –

І буде ліс шуміти.

Давайте зробимо це,

Чудово ж буде, діти

І зацвіте Земля в вінку.

Як будуть всюди квіти.

І кожну стежку в'юнку

Ми зможемо обсадити.

Джерельця всі розчистим ми

Від краю і до краю.

Давайте будемо людьми

Нас так Земля благає.

«Збережімо Землю – наш спільний дім»

Цілі: розвивати вміння бережливого становлення до природи, формувати вміння помічати красу і неповторність природу, розвивати спостережливість та бажання пізнавати та берегти її.

Уч.1 Живе в природі істина проста.

Я стверджую усе це не з нагоди:

Вправічній мові матері природи

Родилось першим словом – доброта.

В ній все твоє – земля і неба вись,

Сміх колоска й трави, і регіт грому.

Збагни лише її в собі самому,

Обожнювать красу землі навчитись.

Душа краси в природі не згоря,

Єство її не знає половини,

Найкрасивіша ціль в житті людини –

Це ви зернити серце для добра.

Вед.1 Гарний, милий, рідний край:

Поле, річка, синій гай.

Любо стежкою іти,

Тут живемо я і ти.

Немає кращої землі, ніж наша. Любимо ми її землі, ліси й розлогі ниви, озера і річки, міста та села у квітучих вінках садів, мову і пісні, що споконвіку живуть у серці нашого народу. Любимо тебе наш тихий земний раю.

Пісня «Віночок»

Вед. 2 Земля – наш дім. Можливо це єдина планета, на якій існує життя у всесвіті. Хіба не заслуговує вона нашої любові? Але на сьогодні ми маємо велику кількість свідчень того, що людина не є бережливим, а самовпевненим власником.

Вед.3 Наша планета серйозно хвора. У двері будинку людства стукають лиха майбутніх екологічних катастроф...

Всесвіт: Увага! Увага! Я всесвіт. Я дивлюся на Землю багато мільйонів років. Я завжди милувався її морями і океанами, горами й

лісами, степами й озерами. Та нині все змінилося. Природа не встигає загоювати рани, заподіяні їй людиною.

(Учень тягне пакет з сміттям).

І куди його дівати оце сміття, ще до звалища тягнути, нема мені чого робити, тут саме місце йому у цьому лісочку, а ще краще в річку викину, хоч половина потоне. О, ось і Ванькова торба валяється.

Дивись но, як пляшки попливли, а смородом як тхне.

Природа. Земля – наш дім

А я – її значна частина,

Я не людина, я природа,

Я саме та велика сила,

Що все живе навкруг створила,

Керую я вітрами, водами, ґрунтами.

Все підкоряється мені.

А ти, людино, ні –

Поглянь но, що зі мною ти зробила.

Пісня співає природа.

Дивлюсь я на небо та й думку гадаю

Що ми після себе на світі лишаєм?

Ліси наші в'януть, нема більше рік,

Пташки покидають край рідний навік.

Нечисте повітря, у ґрунті нітрати,

І слово Чорнобиль нам страшно згадати. (2 р.)

Учень І чого розкричалася, нічого тобі не станеться.

Річка. Я голубенька річка,

Я – хвиля говірка.

Скажи мені, мій рідний друже,

Чим завинила я?

Полінувався просто,

І сміття не доніс,

Мене ж не знаю за що,

Довів до гірких сліз.

Тепер я хвора дуже,

Немічна і страшна,

Сміття твоє, мій друже,

Вбива в мені життя.

В косах моїх зелених

Заплутались твої пляшки...

Допоможи мені... Допоможи...

Учень. І ще чого. Що я тобі сміттязбирач.

Річка. Я пам'ятаю що ще недавно на мої бережки прилітали білі гуси,
і всі люди приходили любоватися на них.

Пісня «Білі гуси»

Учень. Я краще додому піду у футбол грати. (спотикається) А це що?

Земля. Я – земля.

Я чорнію у всіх під ногами,

Всіх люблю, всіх годую,
Якщо ще допоможуть руками.
Усіх я буду годувати,
Життя всім намагаюсь дати...
Ти прийшов сюди, мій друже,
Щоб мене полікувати?
Вже хворію давно,
І наснаги немає
Дарувати жита і великі врожаї.
Хвора я від сміття та нітратів,
Пестицидів ніяк не забуду і бруду,
Порятуйте мене, я ж повсюду... повсюду...

Учень. От причепилася! На тебе і наступити гидко, не те що торкатися. Он скла битого навколо скільки, гиготи всякої... я ось калини наломаю та й додому гайда. І мати подякує.

Ліс. Гарний я, та невеселий,
Я – зелений ліс.
Я – птахів й звірів оселя.
Друг, ти мені біль приніс.
Не ламай краси моєї,
Кисень я даю тобі...
Тільки – ні, дерева валять
І старі, і молоді.
Ніхто не дума, як надалі,
Без них вам буде у житті.
Річки міліють, гине птиця,
І сивію я кожен день,

Навіть погода на вас злиться,

Стає хмурнішим кожен день.

Учень. Ха, дуже злякав! Зараз ще вогнище розведу... ось тоді побачиш...

Повітря. Мене ніхто не помічає,
Та всім потрібне я –
Повітря – те, яке вдихаєш,
Носій здорового життя.
Від смогу, копоті і диму,
Піду і я у небуття,
А ви без мене намагайтесь,
Не втратити своє життя.
Бо шкоду робите собі ви,
Той дим, то й ваше небуття,
То ж збережіть своє життя.
Хлопець ніби лякається.

Дим. Не люблю зелене, чисте.
Зачорню я перше листя.
Почорніє травка враз,
Чорнооким стане ряст,
Стануть чорними берізки,
І пташки, й звірята різні,
Не деріть малі носи
Повмираєте усі. Ха – ха – ха...

Ведуча *(входить з свічкою)*

Спалахнула зірка Полин! Ті, кого 26 квітня 1986 року не розбудили вночі неусвідомлена тривога і душевний біль, вранці прокинулися в новій епосі – післямирноатомній.

Учень 1. Здавалось все по божому було:

Жилося, і кохалось, і родило
І раптом, зашуміло, загуло
І в душах наших тугою завило.

Учень 2. Зірвавсь реактор. За незриму мить

На нашу землю вилилась отрута
Чому довелося нам це пережити
І за які гріхи така спокута.

Учень 1. Чи є надія в нас на майбуття,

Чи будем жити ми? За яким законом?
Бо скільки вже людей пішло з життя,
Уражених чорнобильським драконом.

Учень 2. Ми вже відчули, що він нам приніс,

І не одному ще вкоротить віку,
А скільки люди проливають сліз,
Коли у сім'ях родяться каліки.

Ведуча. Чорнобиль . Чорна хмара. Чорний біль.

Таке нехай ніде не повториться.
На відкриту рану я не сиплю сіль,
Вона й без того болісно ятриться.

Природа. Сьогодні усе для тебе:

Озера, гаї, степи,
І жити спішити треба,
Гляди ж не спи.

Річка. Все на землі, все треба берегти,
І птаха, й звіра, і оту травинку
Не хвастайся тим, що цар природи – ти,
Бо врешті, ти лише її частинка.

Земля. Та частинка невелика і залежна,
Цю істину приймай беззастережно
Якщо береш, то треба й віддати,
Коли й надалі хочеш царювати.

Ліс. Твоя земля! Це очі, повні сліз,
Це трав гірських повільне проростання,
І може ти сьогодні йдеш у ліс,
Гриби збирати, але вже востаннє.

Повітря. Двадцятий вік, ти схожий на чуму,
Біда полям, і озеру, і плесу,
Хто скаже нам – куди?
Хто скаже нам – чому?
І скрізь які терни лягли шляхи прогресу?

Природа. Невже в майбутньому на світі,
Не будуть квітнуть дивні квіти –
Конвалія й фіалки ніжні,
І вісник березня – підсніжник?
Невже ми більше не побачим,
Як сон – трава росою плаче?
Троянда степу, квітка мрій,
Жар – цвітом землю не зігріє?

Всесвіт. Зупинись, людино, озирнись
І подумай, що тебе чекає,

Якщо ти не зможеш, як колись,
Босоніж іти зеленим гаєм,
Якщо ти не зможеш до озер,
Ніби до люстерка, нахилитись,
Якщо ти не зможеш відтепер
Із криниці жодної напиться,
Якщо раптом, звідки не візьмись –
Газ страшний почне тебе душили.
Зупинись, людино, озирнись,
І подумай, як нам далі жити?!

Річка. Чиї ви люди? Звідси родом?

Земля – ваш дім, природа – мати.

Чому так сталося. Що ви

Природу стали руйнувати?

Земля . Чому у цьому злому світі,

Який нервовим хтось назвав,

Зникає ліс, міліють ріки,

І океан пустельним став?

Ліс. Ви живете, мов на квартирі.

В своєму домі – ви чужі.

Чому ж ви стали гірше звірів?

Чому не маєте душі?

Повітря. Байдужість ваша вже не знає меж!

І совість стала ница і злостива.

Спинись, Людино, поки ще живеш!

Допоки ще природа милостива!

Природа. Вона прощає поки що усе,

Що ти їй нав'язуєш прогресом:
Пожовклі трави, брудноту небес
Й сухі річки із здичавілим плесом.

Всесвіт. Змовкають птахи. Стогне буревій.

Лісам на зміну – лиш пеньків десятки...
Коли ж земля відчує захист твій?
Чом совість спить в розкошах і достатках?

Пісня (Червона рута)

Подивіться навкруг
Що з природою стало:
Дихати зовсім нічим
Люди всі у печалі.
Може десь у лісах
Ще співає пташина
З болю чорного в нас
Спорожніла хатина.

Приспів

Чистеньку воду
Не шукай у джерелах
Бо чорнобильський дим
Вже і тут, є повір.
А колишня врода
Зелененьких листочків
Відійшла і давнину
Ти повір...
Так що треба тепер
Об'єднатись нам дружно,

Щоб собі повернуть
І діброви й степи.
І ми будем нести
Людам квітку надії
Бо давно уже це
Увійшло в наші мрії.

Учень. Годі. Годі. Досить. Я вже все зрозумів, але що мені робити?

Природа. Стривайте! У мене є квіточка – семицвіточка! Вона допоможе! Давайте загадаємо бажання!

- Річка хай куди хоче тече,
- Пташеняті підставим плече,
- Як зрубаємо дерево вмить – поспішаймо хоч два посадить,
- Як асфальт, то не через калину
- Джерельце хай не знає зупину,
- Полюбімо природу палко,
- Не топчімо ногами фіалку.

Всі. Люди, будьмо ж людьми.

Ведучий. Поважайте, любіть природу,

Всі творіння її цінуйте,
Бережіть її ніжну вроду
І ніколи її не руйнуйте.
Без природи немає людини,
Обірветься без неї життя,
Пам'ятайте про це щохвилини:
Без природи нема майбуття!!!

Учень. Прости нас, земле, нас людей століття,
що надбало стільки лиходій,

Що вистачить на кілька поколінь.
Прости нам земле спалені ліси,
Прости ґрунти збіднілі й неродючі,
І атом, той що вирвався на волю
Перевернув людську нелегку долю,
Прости нас, Земле, все таки прости!

Всі. Бо голова всьому живому ти!!!

Пісня. Зелений світ.

«Знай, люби і бережи»

Цілі: Розвивати пізнавальний інтерес, виховувати дбайливе ставлення до природи, формувати життєвий принцип жити в гармонії з природою.

Вихователь: Сьогоднішній захід я хочу розпочати словами:

Учись любити все навколо себе:

Траву і квіти, кущик, деревце,
Жучка і пташку, і блакитне небо,
І синьооке чисте джерельце.

Сьогодні людству загрожує глобальна екологічна криза. Її спричинило виснаження природних ресурсів: лісів, ґрунтів, корисних копалин, чистої прісної води, повітря...

Ведуча 1: Вік ХХІ, сповнений тривоги,

Шалених ритмів, стресу, відкриття.

Від космосу до самого земного -

На карту ставить долі і життя.

У відчай впала молода тополя,

Вмирав повільно скручений листок,

Болять забруднені легені поля:

Біль віддає у кожен колосок.

Мов примули на діючих вулканах,

Понад землею зводяться АЕС.

Іде на людство хвилею цунамі,

Збунтованого атома прогрес.

Ведуча 2. Природа, наче матір щира, зичить всім добра:

Тендітній пташці, равлику, людині.

І, наче, правда – матір, карає нас за все те зло, що їй чиним ми.

Вихователь: Так, справді карає природа нас за нерозумне ставлення до неї. Карає Чорнобильською трагедією, парниковим ефектом, озоновими дірами, посухами, страшними хворобами. Але ми маємо вихід – берегти довкілля, рідну природу і вона стане для нас люблячою і мудрою праматір'ю. Для того, щоб перевірити чи знаєте ви правила поведінки з природою ми зіграємо з вами в дуже цікаву гру «Так чи ні». Якщо ви згодні плескаєте в долоні, якщо ні то тупаєте ніжками.

1. Квіти я рву оберемками.
2. В лісі я веду себе тихо.
3. Викидаю сміття в річку, в лісі.
4. Руйную гнізда птахів.
5. Вішаю на зиму годівнички.
6. Розвожу вогнища в лісі.
7. Гриби зрізаю ножем.
8. Не смічу на вулицях, в лісі.
9. Осінню спалюю листя.
10. Руйную мурашники.
11. Насаджую дерева.
12. Не топчу квітів.
13. Вирываю гриби з коренем.
14. Весною зустрічаю шпаків з новими шпаківнями.
15. Дуже люблю погаласувати в лісі.

Вихователь. Діти, ви чудово справились з завданням.

Учень1. Живе в природі істина проста

Я стверджую усе це не з нагоди:

В правічній мові Матері – природи
Родилось першим словом – доброта.
В ній все твоє: земля і неба вись
Сміх колоска й трави, і регіт грому.
Збагни лише її в собі самому,
Обожнювати красу землі навчись.
Душа краси в природі не згора
Єство її не знає половини
Найкрасивіша ціль в житті людини
Це відкрити серце для добра.

Пісня «Моя Земля»

Учень 2. Рятуємо чисте повітря. Рятуємо воду –
В морях, океанах, в малих і великих річках!
Рятуємо рідкісних птахів – не всі ще породи,
А ті, що зникають в полях, у лісах, у лугах!
Рятуємо злаки, а потім рятуємо квіти!
Рятуємо світанки від кіптяви, гару й димів!
Рятуємо тишу, щоб в тиші мовчати й радіти!
Рятуємо землю, рятуємо небо!
Рятуємо мрії, рятуємо ніжність....
Від кого рятуємо? Від себе...
Поки ще не пізно і можна хоч щось зберегти!

Інценівка вірша «Чорнобиль – трава»

1учень. Намалюй , - дитина просить, - радість і красу.

2 учень. І малюю я веселку, і квітку, і росу.

З посмішкою на обличчі дівчину в вінку,
І хлопчину, що кружляє з нею у танку.

1 учень. Намалюй мені розлуку, смуток і журбу.

2 учень. Я малюю лист осінній, схилену вербу,

Що спустила свої віти голі до землі.

І ключами в синім небі линуть журавлі.

1 учень. Намалюй мені ще ніжність.

2 учень. Тема не проста.

І малюю я рожеві мамині уста,

І метелика, і сонце, й квітку лугову,

І зелену, шовкову молоду траву.

1 учень. Намалюй, - дитина просить, - намалюй біду.

2 учень. Як її намалювати? Спосіб не знайду.

Чи поранену пташину, може, ледь живу?

А рука сама малює чорнобиль – траву...

1 учень. Нащо ти траву малюєш? Це біда така?

2 учень. Цю траву зовуть чорнобиль, ця трава гірка.

В ній отрута, смерть і сльози, і брудна вода.

В ній хвороби, сум, неспокій. Це страшна біда.

1 учень. Краще намалюй щось гарне. Намалюй життя.

А гірку траву чорнобиль викинь на сміття.

2 учень. Так, дитино, намалюю я життя тобі.

І надії намалюю, й мрії голубі.

Намалюю синє небо, чисте джерело.

Намалюю я лелеку, поле і село.

Намалюю віру, розум, доброту й любов.

Та гірка трава чорнобиль проростає знов.

Вихователь. Ми працювали ми втомились пропоную трішки відпочити.

Встаньте, діти, посміхніться,
Землі нашій уклоніться
За щасливий день вчорашній.
Всі до сонця потягніться.
Вправо, вліво нахиліться.
Дзигною всі покрутилисьь.
Раз присіли, два присіли
І за парти тихенько сіли.

Вихователь. Діти, які асоціації у вас викликає слово «Екологія», для цього ми створимо асоціативний кущ. (природа, повітря, забруднення, ЧАЕС, вода, дим, Червона книга і т.д.)

Вихователь. Є дуже захоплююча гра «Повітря, земля і вода»

Варіант 1. Вихователь кидає м'яч дитині і називає об'єкт природи, наприклад, орел. Дитина має відповісти «повітря» і повернути м'яч. На слово «акула» - «вода», на слово «вовк» - «земля» .

Варіант 2. Вихователь називає слово «повітря» дитина зловивши м'яч, повинна назвати тварину, що живе в повітрі. На слово «земля» - тварина, що мешкає на землі, на слово «вода» - мешканців річок, морів, озер і океанів.

Вихователь. Якщо спостерігати за тваринами, то можна побачити багато цікавого і забавного. Зараз я пропоную бажаючим зобразити звірів, так щоб всі здогадались ХТО ЦЕ?

1. Журавель і чапля.
2. Лев і собачка.
3. Ворона і лисиця.
4. Три ведмеді.

Звучить пісня «Три поради»

Запитання та загадки

1. Що таке гідросфера? (Вода)
2. Із зерен якої рослини виготовляють пшоно? (Із проса)
3. Куди впадає річка Дунай? (У Чорне море)
4. Як назвати одним словом усіх тварин? (Фауна)
5. Як називається висушена трава? (Сіно)
6. Який колір квіток у льону? (Синій)
7. Який птах має в назві 40 літер А (Сорока)
8. Як одним словом назвати усі рослини? (Флора)
9. Скільки зубів у людини? (32)
10. Назвіть першого нареченого Дюймовочки (Кріт)
11. Що є органом слуху? (Вухо)
12. Що таке атмосфера? (Повітряна оболонка Землі)
13. Скільки оленів на поляні, якщо у них 40 ніг? (10)
14. На трьох дубах по шість горіхів. Скільки горіхів усього?
(Жодного, горіхи на дубі не ростуть.)
15. Яке дерево , наче береза, дає солодкий сік? (Клен)
16. У якому місяці найменше днів? (У лютому)
17. Коли нема – мене чекають, а як іду – усі втікають. (Дощ)
18. Під землею птиця гніздо звила і яєць нанесла. (Картопля)
19. У вінку зеленолистім, у червоному намисті, видивляється у
воду на свою чудову вроду. (Калина)
20. Є шапка, та нема голови, є нога, та нема черевика. (Гриб)
21. Має шкір сім, витискає сльози всім. (Цибуля)
22. Сімсот соколят на одній подушці сплять. (Соняшник)
23. Вірно людям я служу, їм дерева стережу. Дзьоб міцний і
гострий маю, шкідників ним добуваю. (Дятел)

24. Уночі гуляє, а вдень спочиває. Має круглі очі, бачить серед ночі. (Сова)
25. Сидить дівчина в коморі, а коса її на дворі. (Морква)
26. Повна діжка жита п'ятачком накрита. (Мак)
27. Має гребінь та не може ним чесатися. (Півень)
28. Усі його люблять, усі його чекають, а хто подивиться – кожен скривиться. (Сонце)
29. Який співочий птах, добуваючи корм, пірнає у воду і бігає по дну? (Оляпка)
30. Хто з птахів плете своє гніздо як рукавичку? (Ремез)
31. За назвою якого дерева названий місяць року? Це дерево цвіте найпізніше? (Липа – липень)
32. Запах квітів якого дерева вбиває мікроби? (Черемхи)
33. Яка квітка їсть комах? (Росичка)
34. Яка найбільша квітка на землі? (Рафлезія)
35. Пташенята якого птаха не знають рідної матері? (Зозулі)
36. Найбільша тварина на Землі? (Кит)
37. Перелітний птах, що співає у повітрі? (Жайворонок)
38. Що є моделлю Землі? (глобус)
39. Що таке вітер? (Рух повітря)
40. Найменший птах на Землі? (Колібрі)
41. Який птах не вміє літати, але найшвидше бігає? (Страус)
42. Яка пташка називається так само, як фрукт? (Ківі)
43. Яку пташку називають лісовим лікарем? (Дятел)
44. Живе чорне та не гарне, а помре – червоне та гарне. (Рак)
45. Коло вуха завірюха, а у вусі ярмарок. (Вулик і бджоли)
46. Тисяча тисяч бондарів роблять хати без дворів. (Мурахи)

47. Що то за коні стоять на припоні: довгасті, голчасті, зеленої масті, нікого не возять, лише солі просять. (Огірки)
48. Коло бабусі сидить дід у кожусі. Проти печі гріється, без водички миється. (Кіт)
49. Сивий дідусь біля воріт всім очі заволік. (Туман)
50. Розпечена стріла дуб звалила у села. (Блискавка)
51. Птах, який не літає, а плаває. (Пінгвін)
52. Як мурахи готуються до зими? (Збираються в мурашнику і закривають усі ходи.)
53. Хто красується на лузі в золотому капелюсі?
І чекає на обнову – білу шапочку чудову? (Кульбаба)
54. Кухлі та блюдця, не тонуть, не б'ються. (Водяні лілї, латаття)
40. В капелюшок пишний вбрався
І морозу не злякався,
Невеличкий цей сміливий,
Золотавий... (Чорнобривець).
41. Як ракета, що злітає,
В небо весь час поглядає.
Трохи схожий він на колос,
Стрункий, гордий... (Гладіолус)
42. Я гордо голову тримаю
І перед вітром не схиляю
Я жовтий, білий, полум'яний
І, наче яблуко, рум'яний.
В саду я квітну навесні.
Скажи, яке ім'я мені? (Тюльпан)

43. На просторах поля золотого
Сині зірочки тремтять.
Мов шматочки неба голубого,
Виграють, виблискують, горять. (Волошки)
44. Я найперша зацвітаю
Синім цвітом серед гаю.
Відгадайте, що за квітка,
Бо мене не стане влітку. (Пролісок)
45. Стоїть півень на току
У червонім ковпаку. (Мак.)
46. Дзвіночки-перлинки на ніжці тонкій,
Такі запашні і тендітні такі,
В широкому листі, немов гіллі,
Ховають від сонця голівки малі. (Конвалії.)
47. Стоять у лузі сестрички,
Золотенькі очі, білі вічки. (Ромашки.)
48. Цвіте синьо, лист зелений, квітник прикрашає.
Хоч мороз усе побив – його не займає. (Барвінок.)
49. Це королева квітинка,
Гарна і красива.
На стеблах має колючки,
В них захист її й сила. (Троянда.)
50. Ми у лісі проживаєм,
Дзвоном сонце зустрічаєм,
Маєм гарні сині очі,
Називаємось... (Дзвіночки).

Прогулянки

Спостереження за явищами природи.

Цілі: провести спостереження за явищами природи, закріпити знання про правила культурної поведінки в природі, розвивати пізнавальний інтерес, виховувати бережливе ставлення до навколишнього середовища.

Обладнання: щоденник досліджень, пов'язки помічників, картки з явищами природи, олівці.

Хід прогулянки

Організаційний етап:

1. Одягання дітей відповідно до сезону.
2. Інструктаж про правила безпеки

Налаштовуємось на роботу – загадки про явища природи.

Шелестить і шумить,

Гілля ламає, куряву стовпом здіймає,

З ніг тебе збиває,

Чуєш, як він гуде,

Та не бачиш ніде!

Спокій майстер забирати

Як його звати? (Вітер)

Зоря- зірниця, красна дівиця,

По небу гуляла, плакала – ридала,

Місяць побачив - не підняв,

Сонце встало і забрало. (Роса)

- Ви вже зрозуміли за чим ми будемо спостерігати сьогодні під час прогулянки?
- Так. Вірно за явищами природи.

Основний етап. Розгляньте таблицю та пригадайте явища природи.

2. Бесіда. Придивіться уважно навколо себе. Які явища природи ви бачите?

Вітер гойдає гілочки та листочки дерев.

Сонечко грає з нами в хованки, то сховається за хмарку, то визирне весело нам підморгуючи.

Прислухайтесь, будь ласка до звуків які ви чуєте?

Назвіть джерело їх походження?

Фізкультхвилинка.

Трава низенька-низенька,

Дерева високі-високі,

То вліво, то вправо нахилає,

То вниз нагинає,

Птахи у повітрі літають,

У вирій вони відлітають,

А діти тихенько біля школи гуляють!

Вітер дме і не вщухає, гру веселу починає.

Гра «Вітер і хмаринка»

Учасники об'єднуються в пари. Вихователь пропонує їм обрати ролі вітру або хмаринки. «Вітер» «посилає потоки» (дмухає) на «Хмаринку» з різних сторін. Завдання хмаринки – відреагувати на них рухами. Наприклад, покивати головою, присісти, пострибати і т. д. Головне, щоб рухи не повторювались. Пізніше учасники міняються ролями.

Підбиття підсумків прогулянки.

1. Що таке явища природи,
2. З чим пов'язані явища природи,
3. Наведіть приклади явищ природи.

Повернення до школи.

Намалюйте одне з явищ природи, яке зацікавило вас найбільше.

Прогулянка – фантазія «Чарівні хмаринки»

Цілі: розвивати спостережливість, уяву, фантазію; підтримувати вміння спостерігати за хмаринками, захоплюватися їх красою, збагачувати свій словниковий запас образними висловами.

Хід прогулянки

1. Підготовчий етап.

Ознайомити здобувачів освіти з місцем прогулянки. Провести бесіду про безпечну поведінку під час прогулянки.

Все на землі, все треба берегти –

І птаха, і звіра, і оту травину.

Не гордися тим, що цар природи ти,

Бо нарешті, ти – лише її частина.

Так, і частка – невелика і залежна.

Цю істину сприймай беззастережно,

І як береш, то треба й віддавати,

Коли й надалі хочеш працювати.

2. Перехід до місця прогулянки

3. Бесіда з елементами спостереження

За чим ми сьогодні будемо вести спостереження ви дізнаєтесь розгадавши загадку.

З небокраю, з-за діброви

Вийшли кралі чорноброві:

Принесли водиці жбан,

Полили зелений лан. (Хмаринки).

- Погляньте уважно на небо. Ви бачите на ньому хмаринки?
- Які вони за розмірами, кольором?
- Які предмети або істоти вони нагадують.

- Пропоную пригадати відомі вам загадки та вірші про небо, хмарки.

Білосніжна, наче вата,

Пливе вище хати.

А чим вата нижче,

Тоді і дощик ближче. (Хмаринка)

По голубому морю,

Мов легкі пір'їнки,

Ганяє пустун-вітер

Подушки і перинки. (Хмаринки)

Без крил летять,

Без ніг біжать,

Без вітрил пливуть. (Хмаринки)

Забавлянка хмарочок

Граються у звірів хмари –

Кращої нема забави!

Ось великий бегемот

З подиву роззявив рот.

Там повільна черепаха,

Що живе під власним дахом.

Далі зайчик – сіромашка

Заховався під ромашки.

Ще там є пухнаста кішка.

Лапки догори здіймає:

Їй здається, що ще трішки

Й клубок сонця упіймає.

Враз з'явилася жар-птиця,

Веселковий хвіст іскриться

Диво-казка, чудеса!

Розглядаймо небеса!

Марія Дем'янук

Хмарка біла, волохата,

Ще й м'якесенька, мов вата,

В небі високо літає,

Сонцю пісеньку співає.

Сонце слухає, радіє –

Землю радістю зігріє.

Вихователь. Скажіть, будь ласка, з чим порівнюють хмаринки у віршах та загадках.

- Заплющте оченята та уявіть себе маленькою хмаринкою.

Вихователь дає одній дитині ілюстрацію хмаринки. Учень демонструє ілюстрацію дітям.

Гра – медитація «Я – хмаринка»

Я – біленька, пухнаста, маленька хмаринка. Вільно й легко пливу по синьому небу, посміхаючись лагідному сонечку. Я із великим задоволенням купаюсь в ніжних і теплих сонячних промінчиках.

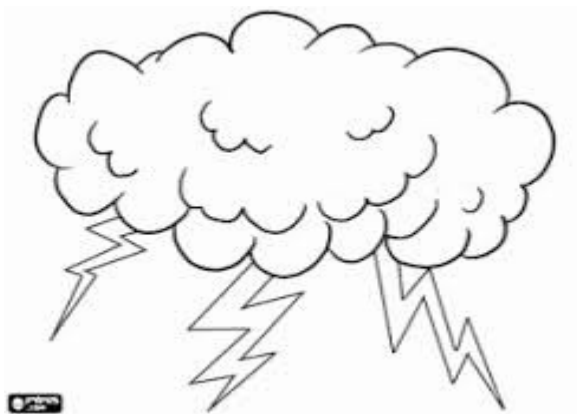
Я – чарівна хмаринка, адже можу легко перетворитися на будь яку істоту: на веселого песика чи пухнасту овечку, на хитрого котика чи довгогривого коника. А якщо засумую, то скидаю на землю свої срібні сльози, що вмить умивають землю, дерева і квіточки.

А зараз я дуже втомилася. Я повільно опускаюсь на зелену запашну травичку, щоб трішки тут, на землі відпочити.

- Розплющте свої оченята. Чи сподобалось вам бути хмаринками?
- Чому?

Фантастичні перетворення. Малювання хмаринок

- Поки чарівні хмаринки пливуть синім небом, сідаємо на килимки, щоб відпочити. Але відпочинок у нас буде незвичайним.
- Давайте пригадаємо, які хмаринки ми бачили? (Чарівні, пухнасті, граціозні, веселі, сумні, кумедні)
- Візьміть аркуш паперу та олівці і намалюйте свою чарівну хмаринку. (Діти малюють)
- Діти, у кожного з вас є чарівна хмаринка. Погляньте ще раз на неї. На що вона схожа? Чому одна сміється, а інша плаче? (Кожна дитина складає декілька речень про свою хмаринку, пояснює її настрій.)

Підсумок прогулянки

Вихователь. Наші фотографи також люблять спостерігати за хмаринками, але не тільки спостерігати, а й фотографувати.

Пропоную вам декілька фото для милування.

Своїми враженнями про прогулянку пропоную поділитися зі своїми батьками, друзями.

Прогулянка – милування: «Перші весняні квіти»

Цілі: учити дітей помічати красу і неповторність природи, сприяти розвитку творчих здібностей, розвивати спостережливість, зв'язне мовлення, виховувати любов до природи, бажання пізнавати та берегти її.

Хід прогулянки.

Організаційний момент

Всі ми швиденько одягаймося

На прогулянку збираймося

Сьогодні чергові Дмитро та Мирон. Вони йдуть з червоними прапорцями. Пригадаймо, як ми рухаємось до парку.

І проспекти, і бульвари –

Всі шумливі в наші дні,

Ти проходи по тротуару

Лиш по правій стороні!

Пустувати там, де машини – заборонено.

Стати – взірцевим пішоходом

Це – дозволено.

- На прогулянці ми спостерігатимемо за природою, ознайомимось з першими весняними квітами, гратимемо в різні ігри.

Рух наміченим маршрутом.

Тільки вчора теплий вітер

Вість приніс нам від весни,

А сьогодні дивні квіти

Крізь намети проросли. (Підсніжники)

Я найперша зацвітаю

Синім цвітом серед гаю.

Відгадайте, що за квітка,

Бо мене не стане влітку. (Пролісок)

Стала на поляні
В жовтім сарафані.
Підросте – всміхнеться,
Для вітрів вбереться
В платтячко біленьке,
Пишне та легеньке.
Хто вона? (Мати –й – мачуха)

- Пропоную вам, діти, завітати у дивовижне царство весняних квітів. Погляньте, яке багате розмаїття кольорів навколо: земля прокинулась, умилаь весняною водою і відкрила для нас квіти, наче ясні очі. Земля квітує!

- Який настрій викликає у вас весняне цвітіння природи?
(Радісний, веселий, мрійливий, зачарований)

Дидактична гра «Допоможи Червоній шапочці знайти першоцвіти»

- Червона шапочка вирішила подарувати бабусі квіти. Але бабуся найбільше любить перші весняні квіти. Проте в казковому лісі їх так багато! Які є першоцвітами? Допоможіть онучці знайти потрібні квіти.

Вихователь перераховує назви квітів, діти плещуть в долоньки, почувши першоцвіти. (Пролісок, мак, кульбаба, троянда, конвалія, підсніжник, хризантема, айстри і т.д.)

Виконання пісні «На веснянім лузі»

На веснянім лузі

Станьмо всі у крузі.

Будемо співати, весну прославляти.

Діти ходять по колу та співають.

Сонечко кохане

Сонечко весняне

Промінцями сяє,

Землю зігриває.

«Сонечко» виходить у середину кола, руки в боки, виставляє ніжки на носочки.

Виростають квіти,

І радіють діти.

Діти підіймають руки вгору і кружляють.

Весну прославляють,

Щастя всім бажають.

Розводять руки в сторону і вклоняються.

Малюнок вікторина «Упізнай квітку»

Діти відгадують загадку і знаходять малюнок квітки – відгадки.

Стоїть тоненький стовпчик, наче риска,

Зверху білих ліхтариків низка. (Конвалія)

Я рання квітка весняна

І різних кольорів буваю.

Стою на квітнику, неначе пан,

Тому і звать мене (Тюльпан)

Цвіте синьо, лист зелений,

Квітник прикрашає.

Хоч мороз усе побив –

Його не зламає. (Барвінок)

Цвіте все літо коло хати

Золоточубі сонценята.

Та ось уранці де й поділись -

Мов парашути розлетілись. (Кульбаба)

Я ніжно – біла квітка весняна,

В середині гаряче сонце променіє.
І довге листячко моє легенько вітер колихає.
Чудовий аромат квіток моїх усюди розвиває.
Хто я? відгадайте? (Нарцис)
Маю п'ять пелюсток
І напівкруглий зелений листок.
А середина у мене жовтенька,
Личко не кругле, а трохи довгеньке.
Квітка я ніжна, низенька, дрібна,
Як я запахну – приходить весна. (Фіалка)

Пісня – гра «Подоляночка»

Діти стають в коло, обирають Подоляночку. Подоляночка присідає в центрі кола. Діти, узявшись за руки, ходять по колу, а Подоляночка виконує рухи за словами пісні. На останні слова Подоляночка підбігає до іншої дівчини та обирає іншу Подоляночку. Гру проводять декілька разів.

Десь тут була Подоляночка,

Десь тут була молодесенька,
Тут вона впала, до землі припала,
Личко не вмивала, бо води немала.
Ой встань, встань, Подоляночко.
Умий личко, як ту скляночку.
Візьмися в боки, покажи нам скоки.
Біжи до Дунаю, бери ту, що скраю.
Хвилинка милування природою

- Хто що почув?
- Що шепоче травичка?
- Для кого розквітають квіти?

Діти спостерігають за квітами і рослинами парку та дають відповіді на запитання.

А тим часом у гайочку,
Квіточки в легенькім таночку
Веселенько танцювали
І весну – красну вітали.
Гра «Квітка танцює»

- А тепер уявіть, що кожен із вас – квітка. Покажіть цю квітку танцювальними рухами під знайому музику.

Квіточки у своєму таночку сплелися в чудовий віночок. Віночок із квітів – не просто краса, а оберіг, «символ душі» нашого українського народу.

- Квіти спостерігали за нами на прогулянці, а тепер звертаються до нас із проханням.

Не рви, не знищи, не зруйнуй –
Це заповіт для тебе.

Красу планети не зіпсуй –

Вона одна під небом.

Підбиття підсумків прогулянки

- А тепер уявіть, що ви стали чарівниками. Що б ви побажали зробити? Але у вас – тільки один помах чарівною паличкою.

Повернення до школи

- Ось ми повернулись до школи, переодягаємось й обов'язково миємо руки.

Свої враження після прогулянки перенесіть на малюнок.

Прогулянка – фантазія

« Зима – чарівниця »

Цілі: ознайомити дітей з характерними ознаками зими в живій та неживій природі, учити спостерігати за явищами в природі, фантазувати, збагачувати мовлення новими словами; розвивати естетичні смаки дітей, виховувати почуття задоволення від милування красою рідного краю.

Хід прогулянки:

Підготовчий етап

- 1) Ознайомити дітей із місцем прогулянки.
 - 2) Бесіда про безпечну поведінку під час прогулянки
- Перехід до місця прогулянки
- Бесіда з елементами спостереження.

Вихователь: Діти. Спробуємо відгадати загадки.

Стало біло навкруги –

Я розтрушую сніги,

Наганяю холоди.

Води сковую в льоди.
В дружбі з дітьми усіма.
Здогадалися? Я (зима)
Біле, як сорочка,
Пухнасте, як квочка,
Крил немає, а літає.
Що то за птиця,
Що сонця боїться?

(Сніг)

Бігли білі їжачки.
Загубились в них голки,
І тепер усі голки
Почіплялись на гілки.

(Іній)

- Діти, можна описати красу зими за допомогою таких слів, як біла, білосніжна, снігурочка , красуня.
- Чи можна зиму назвати чарівницею?
- Сьогодні ми спробуємо розгадати секрети зимової краси.
- Помилуйтеся зимовими картинами. Як гарно навкруги! Недарма зиму називають чарівницею. Вона ніби зачарувала всю природу, і все довкола поринуло у сон. Справжнє спляче царство...
- Пропоную послухати вірш «Пісня сніжинок»

Зима – це наша мати,
А хмара – наша хата.
Усі ми сестри рівні,
Сніжиночки – царівни.
Наш коник, скорий вітер,

Розносить нас по світу
Ланам осиротілим
Тчемо тепленький килим.
Ми бідному садочку
Тепленьку тчем сорочку
І навіть кожну стежку
Вдягаємо в одежку
Ми любимо танцювати,
Літати і кружляти,
А як затихне вітер –
Лягти і відпочити.

Віра Ворскло.

- Діти, пропоную пограти в гру « Паща чудовиська»

Намалюйте на снігу чудовисько з роззявленою пащею
(викопайте ямку, щоб у ній міг поміститися м'яч). На відстані
кількох метрів від зображення чудовиська проведіть межу,
позначивши зону, звідки можна кидати м'яч.

Перший гравець бере м'яч і кидає його, намагаючись влучити в
заглибину, тобто в пащу чудовиська. Якщо м'яч не влучив,
гравець піднімає його і кидає з того місця, де упав м'яч.

Скільки спроб знадобилось кожному гравцеві, щоб влучити
м'ячем у ціль?

Перемагає найвлучніший.

Дидактична гра « Що це?»

Не сидить вона без діла,
Дуже любить колір білий
Землю засипа сніжком

Наче білим порошком. (Зима)

Скатертина біла увесь світ накрила (сніг)

Зроду рок своїх немає, а узорим вимиває. (Мороз)

В нас зимою білим цвітом

Сад зацвів, неначе літом. (Іній)

Росте вона додому головою,

Росте вона холодною зимою.

А тільки заплаче й помирає. (Бурулька)

Рухлива гра « Зліпи найкращу снігову бабу »

Враховується швидкість, старанність, зовнішній вигляд снігової баби.

Підсумок прогулянки.

Гра «Кольори зими»

- Отже діти, якою ми побачили зиму сьогодні?
- Які секрети зимової краси ми розгадали?

Повернення до школи.

- Ось ми повернулися до школи, переодягаємось, миємо руки.
Свої враження від прогулянки перенесіть на малюнок.

Повернення до школи.

- Ось ми повернулися до школи, переодягаємось, миємо руки.
Свої враження від прогулянки перенесіть на малюнок.

Прогулянка «Зимовими алеями»

Розвішування годівниць для птахів.

Цілі: розширювання знання дітей, про зимуючих птахів, формувати навички спостереження, виховувати доброзичне ставлення до

природи, викликати прагнення берегти та допомагати зимуючим птахам, вчити правильно підбирати корм для птахів.

Хід прогулянки

Організаційний момент.

Повідомлення теми прогулянки.

Обрання маршруту.

Вихователь: Наша прогулянка сьогодні не звичайна. Пропоную вам відгадати декілька загадок.

Чудо-сани прилетіли,
Скакуни в тих санях білі.
В санях тих сидить цариця
Білокоса, білолиця.
Рукавом махає,
Сріблом все вкриває. (Зима)

Прийшов до нас гість
Та зробив нам міст
Без сокири, без долота –
Швидка й міцна робота. (Лід)
Гуси пір'я розгубили –
Все подвір'я стало біле.
А коли набив подушку –
Потекла вода з-під вушка!
Що це? (Сніг)

Узори вишиває
Без голки і без нитки.
Улітку спочиває,
А взимку – дуже рідко. (Мороз)

Діти наша прогулянка сьогодні обіцяє бути не тільки цікавою а й корисною. Зима – складна пора року для всіх тварин, а особливо для птахів. І вони будуть головними героями нашої подорожі.

- Яких птахів ми бачимо взимку на майданчику. (Горобці, синички, ворони, голуби, сороки,)

- Як ми називаємо цих птахів? (Зимуючі)

Діти, як ви думаєте, що птахам страшніше – холод чи голод?
(Голод)

- Так, саме голод – найбільша небезпека для пташок взимку.

Пропоную вам діти пограти в дидактичну гру «Хто, що їсть?»

1) Хто любить насіння соняшника? (Снігурі, синички)

2) Які птахи люблять овес, пшеницю?(Горобці)

3) Яких птахів ми пригощаємо насінням кавуна, ясена?

(Снігурів)

4) Для кого ми вішаємо шматочки несоленого сирого сала? (Для синичок)

5) Які птахи люблять ягоди горобини та калини, що залишилися на деревах?(Снігурі, голуби)

Діти, пропоную зіграти в дуже цікаву, рухливу гру «Журавлі – Журавлі.»

У грі «вожак журавлиної зграї», якого вибирають лічилкою, співає або промовляє речитативом такі слова « Журавлі-журавлі, вигніться дугою». Усі гравці впродовж розміреного крокування з піднятими руками шикуються у вигляді дуги. Потім «вожак», прискорюючи темп, продовжує: «Журавлі-журавлі, зробіться шнурочком.» Діти швидко, не опускаючи рук, перешиковуються в одну колону за «вожаком», який усе прискорює свої кроки. «Журавлі-

журавлі, звивайтесь, як змія». Вервечка дітей починає робити зигзаги. «Вожак» далі співає: « Змія скручується в кільце», «Змія розпрямляється» і т .д.

Вправи виконуються в усе більш зростаючому темпі, який переходить у біг, до того часу, поки вервечка не зруйнується. Коли гравці заплутаються, гру починають знову

Запрошую вас пограти в дидактичну гру « Розкажи про пташку»

Про яку пташку будемо говорити – дізнаємось відгадавши загадку.

Вона животик жовтий має,
Ще й чорну краватку одягає.
Пташина жвава і маленька,
Співає дзвінко, веселенько, -
Той спів узимку кожен чує.
Шматочок сальця їй смакує.
Що ж це за пташка невеличка,
Чи здогадались ви?.. (Синичка)

Учень1: У синички ошатна жовта сорочка, чорний галстук зеленувата спинка, яскраво-білі щічки. Синичка дуже рухлива. Причепившись до тоненької гілочки, вона може звисати вниз головою. Це можливо тому, що вона має довгі кігті на лапках. Гострим довгим дзьобом синиця дістає з тріщин на деревах для себе

поживу: комах, їх личинки. Узимку пташки ласують насінням. Гнізда мостять у дуплах, штучних дуплянках або в синичниках.

Вихователь: Друга пташка загадала про себе ось таку загадку.

Не лікар, а дерева лікує.

З дерева лунає звук:

Хто там стукає: тук-тук? (Дятел)

Учень2: Дятел - птах середніх розмірів. Зверху його тіло чорне, з двома великими білими плямами на крилах. На крилах і крайніх перах хвоста - поперечні білі смужки. У молодих птахів на голові червона шапочка. Знизу тіло рудувато-біле. Живиться комахами, узимку - насінням хвойних дерев.

Ці птахи- окраса нашої природи.

Вихователь: Пропоную вашій увазі третю загадку.

Крізь зимові заметілі

Пташенята прилетіли.

В них червоні гарні груди -

Ніби яблука усюди

Хтось розвісив у дворі.

Звуться пташки...(Снігурі)

УченьЗ: Снігурі - червоногруді пташки з чорною шапочною на голові. Прилітають до нас із далекої півночі. Узимку їдять різні ягоди, насіння бур'янів. Коротким і товстим дзьобом снігурі вилушують насіння ясеня, горобини. Гніздяться у хвойних лісах. Снігурі довірливі птахи. Вони співають нескладні пісні, які можна почути взимку.

Подивися: у двері
В чорних шапках снігурі,
Ще й червоні фартушки
Одягли собі пташки.
Значить, сніг і холоди
Наближаються сюди,
Снігурами через те
їх тепер і ви звете.

Вихователь : До нас завітали лісові гості! Погляньте на верхівку дерева. Кого побачили?

Чорно – біла, метушлива,
Голосно стрекоче,
Мабуть, злодійка – пташина
Знов щось вкрасти хоче,
Чи люстерко, чи намисто –
На це в неї вдосталь хисту,

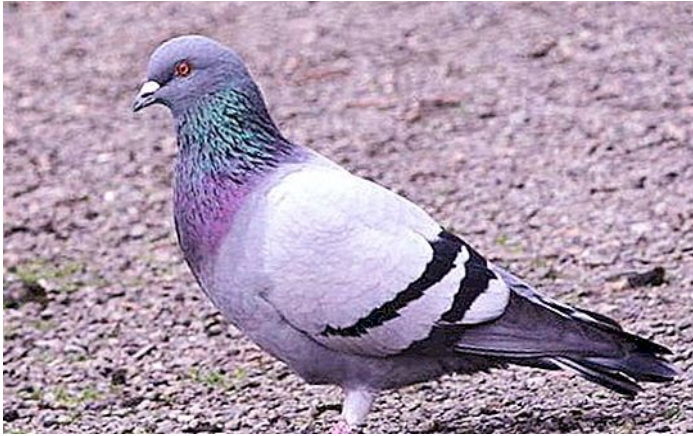
Ох і пройда ж ти нівроку,
Хитра злодійка ... (сорока)

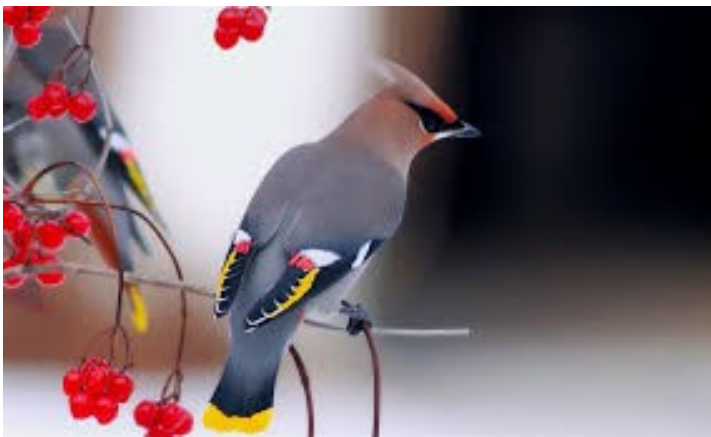
Учень 4: До яких тільки хитроців, до яких тільки вивертів не вдаються птахи, щоб відвернути увагу від своїх гнізд. Виявляється, сороки будують ще й додаткові, фальшиві гнізда. Варто лише подивитись на справжнє гніздо, як хитруни залишають їх і летять до фальшивих, прагнучи відвести непроханого гостя від своїх гнізд.

Вихователь:

За вікном летить сніжок,
Піднялася віхола.
Але бачу я пташок
Що сидять під стріхою!
Чи - чив - чив, чив - чив - чив - чив!
Хто співати їх навчив?
Сірі пташенята ці
Звуться, діти, ... (горобці)
Вони бувають сизі, білі,
Воркують, в парку проживають.
Вважають їх птахами миру,
На щастя в небо випускають.
І линуть в сині голубій
Птахи чудові - ... (голуби)

Вихователь: А ця пташка інколи у нас гостює. Вона любить ягоди горобини. Назву має дуже дивну – омелюх.

Вихователь: Пропоную діточки трішки розім'ятись і пограти в рухливу гру «Соколинний бій»

Грають парами. Гравці стають на праву ногу один проти одного, ліва нога зігнута. Руки схрещені перед грудьми. Діти стрибають на правій нозі і стараються правим плечем відштовхнути один одного так, щоб суперник став на обидві ноги. Під час гри діти періодично змінюють ноги і відповідно міняються поштовхи плеча. Якщо при грубому поштовху один з гравців упаде, той хто штовхнув, виходить з гри. Переможцем вважається той, хто примусить стати іншого на дві ноги. Відштовхувати партнера можна тільки плечем. Зміну ніг роблять одночасно в парі.

Розвішування годівничок для пташок.

- Перші наші гості - синички – найсміливіші птахи! А ось і горобчик прилетів поласувати гостинцями.

Підбиття підсумків

Заключна бесіда

- Хто обідав в пташиній їдальні?
- Який птах вам сподобався і чому?
- Яких птахів називають зимуючими?
- Чому потрібно охороняти птахів?

Ми сьогодні гарно попрацювали. Пропоную на прощання дати обіцянку птахам.

Ніколи не скривдимо ми

Пташку у рідним краю.

Нехай звеселяють природу –

Співають для нас у гаю.

Ми друзі вірні і щирі

Для птахів будем завжди.

Повернення до школи.

Переодягання дітей.

Гігієнічні процедури.

Домашнє завдання.

Влаштувати домашню годівничку, зробити фотографії цікавих моментів із життя птахів.

Список використаної літератури.

1. Абдулаєв З. Н. Екологічне ставлення і екологічна свідомість // Філософські науки. – 1991.
2. Альба Г. Еколого – натуралістичні ігри /Г. Альба. – Т.: Підручник і посібник., 2005.
3. Бабакова Т. А. Еколого – краєзнавча робота з молодшими школярами //Початкова школа. 1993.
4. Василенко Г. Екологічна освіта та виховання/ В. Василенко // Початк. шк. - 2007 - №6
5. Васильєва А. І. Навчайте дітей спостерігати природу. – М. 2002.
6. Васильєва Т., Шелегеда В. Допоможи птахам. – Запоріжжя: Поліграф, 2003.
7. Васильєва Т., Шелегеда В. Подорож Гідринки : кн. з еколог. виховання дітей дошк. та мол. шкіл. віку – Запоріжжя: Поліграф, 2003.
8. Вербицький В. Проектна форма навчання і виховання у загальноосвітніх навчальних закладах та позашкільних закладах освіти еколого – натуралістичного напрямку: проблеми та шляхи їх вирішення / В. Вербицький // Рідна шк. - №3
9. Вороніна Л. Взаємодія школи й сім'ї в екологічному вихованні /Л. Вороніна// Шк. світ – 2005.
10. Гніздовська Т. Брейн – ринг на екологічну тему /Т. Гніздовська // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2007.
11. Досвід екологічного виховання: (добірка сценаріїв еколог. спрямування) // Позаклас. час – 2004.
12. Досвід екологічного виховання: (добірка сценаріїв еколог. спрямування) // Позаклас. час 2008.

13. Дудік Г. С. Формування свідомості дітей починається з малку // Початкова школа. – 2007.
14. Жестова Н. С. Проведення екскурсій до лісу // Початкова школа. – 2007.
15. Екологічні стежки України. Живи, Земле! Метод. матеріали / під ред. В. Вербицького. – К.: Аверс, 2003.
16. Капралова Г. Міс Екологія: музично-розваж. шоу/ Г. Капралова // Біологія. – 2007.
17. Колесник М. О. Форми, засоби та методи екологічного виховання учнів // Екологічний вісник. – 2006.
18. Куляба Л. В. Екологічне виховання учнів // Пед. думка – 2004.
19. Пустовіт Н. Екологічні задачі, ігри та вікторини: навч. посіб. / Н. Пустовіт, З. Плечова. – К.: Наук. Думка, 1995.
20. Сухомлинський В. А. Серце віддаю дітям. – Київ, 2005.